

Grzymała, Zbigniew

Kierunki rozwoju gospodarczego powiatu żyrardowskiego

Rocznik Żyrardowski 5, 497-501

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zbigniew Grzymała

Kierunki rozwoju gospodarczego powiatu żyrardowskiego

Artykuł oparty jest na wynikach ćwiczeń z przedmiotu „polityka gospodarcza” przeprowadzonych ze studentami trzeciego roku Wyższej Szkoły Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie w roku akademickim 2005/2006. Większość studentów pochodziła z Żyrardowa lub powiatu żyrardowskiego. Część studentów na stałe zamieszkiwała powiaty sąsiednie, głównie powiat grodziski i sochaczewski.

W ramach zajęć zapoznano studentów z ogólnym pojęciem polityki gospodarczej. Szczególnie położono nacisk na definicję, zgodnie z którą polityka gospodarcza jest traktowana jako konkretne zjawisko ekonomiczne, przez co rozumie się świadome oddziaływanie państwa na zjawiska gospodarcze za pomocą określonych narzędzi, służących do osiągnięcia założonych celów. Definicja ta wskazała, że na gospodarkę oddziałują za pomocą określonych narzędzi, organy reprezentujące władzę państwową. Przedstawiono również w ujęciu historycznym rozwój gospodarek europejskiej i amerykańskiej, główne szkoły ekonomiczne oraz przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r., czyli po „okrągłym stole”. Zwrócono uwagę na rolę strategii rozwoju jako twórczego elementu polityki gospodarczej.

Podczas zajęć praktycznych – ćwiczeń, studenci, po wysłuchaniu kolejnego wykładu, byli proszeni o podanie swoich propozycji dotyczących głównych kierunków rozwoju polskiej gospodarki w podziale przestrzennym, w tym kierunku rozwoju regionu mazowieckiego powiatu żyrardowskiego, powiatów sąsiednich i samego Żyrardowa. Najczęściej wypowiedzi zaczynały od ukazania charakterystyki powiatu żyrardowskiego i jego otoczenia. Starano się znaleźć aktualne mocne strony, ukazać słabe, poznać możliwości czy szansę rozwojową oraz potencjalne zagrożenia.

Spośród mocnych stron wyliczono dobre, centralne położenie powiatu i znajdujących się na jego terenie miast, pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami jakimi są Warszawa i Łódź. Poza tym szczególnie podkreślano, że przez powiat żyrardowski przebiegają główne ciągi komunikacyjne zarówno drogowe, jak i kolejowe, co sprzyja lokowaniu na jego terenie wielu firm przemysłowych, firm logistycznych oraz usługowych związanych z obsługą tych ciągów, takich jak stacje benzynowe, motele i mała gastronomia. W od-

niesieniu do Żyrardowa podkreślano jako mocną stronę jego przemysłowy charakter i posiadany potencjał ludzki zdolny do szybkiego podjęcia pracy w momencie powstania nowych przedsiębiorstw produkcyjnych.

Zdaniem studentów słabością powiatu i Żyrardowa jest wysoki stopień bezrobocia, implikujący zachowania patologiczne wśród najłabszych ekonomicznie grup oraz narastanie problemów społecznych i poczucia zagrożenia. Podkreślano również słabą kreatywność władz miejskich i powiatowych w dążeniu do medialnego uatrakcyjnienia miasta i regionu dla potencjalnych inwestorów. Jednakże największym błędem jaki popełniono w stosunku do Żyrardowa zdaniem studentów było dopuszczenie z winy czy bez winy władz miejskich i powiatowych do upadku Zakładów Lniarskich. Konsekwencją tego zjawiska nie było jedynie zwiększenie poziomu bezrobocia, ale przede wszystkim nieracjonalne zrezygnowanie z rozwoju gałęzi przemysłowej, na produkty której istnieje stały i niemalejący popyt w Europie i na świecie. Zarzucano w jakimś stopniu również nauce polskiej czy raczej organizacji i sposobowi wykorzystania nauki polskiej, że nie wypracowano na szczególny lokalnym lub centralnym programie uzdrowienia Zakładów bez konieczności doprowadzania do upadku całego na dobrą sprawę przedsiębiorstwa. Problem ten odnosi się zdaniem studentów nie tylko do Zakładów w Żyrardowie, ale dotyczy wielu innych przedsiębiorstw, które były w podobnej sytuacji co Zakłady Lniarskie. Podkreślano, że nie może być w powiecie oraz w całej gospodarce polskiej dobrze, jeżeli zarzyna się takie „złotożerne kury”. Należy w tym miejscu podkreślić, że co roku podczas tych zajęć notuje się bardzo emocjonalny stosunek do sprawy Zakładów Lniarskich wśród studentów wywodzących się z Żyrardowa i okolic. Także pewne niedoinwestowanie infrastrukturalne, szczególnie infrastruktury turystycznej w powiecie uważano za słabe punkty polityki gospodarczej zwłaszcza w perspektywie budowy nowych autostrad.

Spośród szans najwięcej głosów zdobyło wejście do Unii Europejskiej i płynące stąd korzyści w pozyskiwaniu środków unijnych. Zwrócono przy tym uwagę na wymierne skutki jakimi są dzięki tym środkom postępujące procesy rewitalizacyjne miasta Żyrardowa. Szansę rozwojową widziano również w nagłaśnianej w mediach planowanej lokalizacji lotniska na terenie powiatu w okolicach Mszczonowa lub nawet poza powiatem żyrardowskim, na przykład na terenie jednostki wojskowej w okolicach Sochaczewa lub w okolicach Skierniewic. Szansę rozwojową widziano także w projektowanych autostradach, które mają przebiegać przez teren powiatu.

Z kolei zagrożeniem dla powiatu może być w krótkim okresie czasu odpływ uzdolnionej młodzieży do pracy w innych krajach Unii. Niepochlebnie wypowiedziano się o braku zdaniem studentów sensownej i przejrzystej strategii rozwoju gospodarki polskiej, która wymusza emigrację zarobkową.

W tym kontekście nie szczędzono słów krytyki pod adresem kolejnych rządów, które głównie kierowały swoją aktywność bardziej na osiągnięcie celów politycznych niż gospodarczych, co niekorzystnie odbiło się także na sytuacji ekonomicznej powiatu. W jakimś sensie w opiniach studentów przejawiał się żal do ogólnopolskiej polityki gospodarczej, w ich mniemaniu w dużym stopniu „niehumanitarnej”, pozbawionej elementów interwencjonizmu państwowego, co przy niedoborach gospodarczych i w zasadzie nieodwracalnych procesach budowania gospodarki kapitalistycznej, wydaje się w kontekście chociażby polityki władz amerykańskich w stosunku do własnego kraju, czymś nie zrozumiałym w Polsce.

Powrócono w tym miejscu ponownie do sprawy związanej z Zakładami Lniarskimi. Upadek tych Zakładów wiązano z przeprowadzaną reformą przemysłu polskiego, tzw. „Planu Balcerowicza” i prowadzoną w opinii studentów rabunkową prywatyzacją większości polskich przedsiębiorstw, podczas której nie zadbano o dobro obywateli polskich, zwłaszcza tych zatrudnionych w sferze budżetowej. Zastanawiano się w tym kontekście nad sensem wydatków publicznych na tak mało odpowiedzialny w budowaniu gospodarki parlament.

W kontekście tak zbudowanej matrycy SWOT dla powiatu, przedstawiono szereg propozycji kierunków rozwojowych. Niektóre z nich mogą stanowić główne cele rozwojowe lub element takiego celu.

Pierwszym zaproponowanym kierunkiem jest rozwój powiatu w związku z planowaną budową zapasowego lotniska „Okęcie”. Chociaż, należy tu dodać, że studenci dość sceptycznie wypowiedali się na temat możliwości tej budowy, nie wierząc w kontekście swojej opinii o słabym interwencjonizmie państwowym i bardziej politycznym niż gospodarczym aspekcie podejścia do misji jaką jest służba publiczna, że kiedykolwiek powstanie na terenie Równiny Mazowieckiej jakiegokolwiek lotnisko. Nie mniej jednak twierdzono, że byłaby to na lokalną skalę pozytywna „rewolucja ekonomiczna”, przyczyniająca się do zmiany nastroju gospodarczego powiatu, tworząca kolejne miejsca pracy, sprzyjająca osiedlaniu się nowych mieszkańców, powodująca wzrost cen nieruchomości i ogólnie renty gruntowej na terenie całego powiatu. Nobilitowałyby powiat w oczach jego mieszkańców i z pewnością przyczyniłaby się do powstania nowych działalności gospodarczych, nie istniejących w chwili obecnej lub istniejących na niewielką skalę w powiecie. Jeśliby faktycznie miało dojść do takiej inwestycji studenci uważają, że lokalne władze powiatu winny przysłowioowo „złapać taką okazję za nogi” i dołożyć wszelkich starań, aby lokalizacja tego lotniska dokonana została w powiecie żyrardowskim lub ewentualnie w powiecie na przykład grodziskim lub sochaczewskim. Dlatego rekomendowano także współpracę z władzami innych powiatów dla osiągnięcia celu lokalizacji lotniska.

Drugim kierunkiem była nadal żywa problematyka reaktywowania przemysłu Iniarskiego w Żyrardowie. Do tej pory na dobrą sprawę żaden ze studentów nie rozumie dlaczego nic w tym kierunku nie zrobiono w mieście. Przemysł Iniarski nie należy do gałęzi upadających. Na len istnieje nadal popyt w Europie. Żyrardów dysponuje przygotowaną kadrą do prowadzenia takiej działalności jak żadne miasto na Mazowszu.

Kolejną propozycją było utworzenie w Żyrardowa miejsca, w którym skupiałyby się niszowe przedsięwzięcia gospodarcze. Miasto i cały powiat mógłby wykorzystać swoje centralne położenie między Warszawą i Łodzią oraz wzrastający potencjał infrastrukturalny zwłaszcza budowane autostrady.

Inną z propozycji jest utworzenie na terenie powiatu wystaw targowych na wzór Targów Poznańskich. Sprzyjać temu powinna lokalizacja, a systematyczne organizowanie wystaw powinno z upływem czasu przynieść korzyści dla powiatu. Jednym z pomysłów był pomysł sprzedaży na targach tzw. „jeszcze ciepłych” produktów i przez to znacznie tańszych od oferowanych w sklepach. Odnosiło się to przede wszystkim do wyrobów Iniarskich, jeśli by były nadal produkowane. Niezależnie jednak od tego, czy len byłby dobrem oferowanym na takim targu, czy nie, pomysł sprzedaży jakichkolwiek wyrobów prosto z produkcji, oferowanych prawie po tzw. cenie fabrycznej z uwagi na niewliczanie kosztów reklamy i dystrybucji, wydaje się dość nowatorskim w tym rejonie i przy odpowiedniej organizacji ma szansę powodzenia.

Dalsza propozycja związana była z poprzednią. Dotyczyła pomysłu stworzenia w Żyrardowa jednej dużej galerii na wzór „Galerii Mokotów”, lecz w szerszej skali. Obiekty handlowe usytuowane zostałyby w otoczeniu zabudowy starówki żyrardowskiej, co miałyby nadawać im specyficzną atmosferę, jedynej i niepowtarzalnej w okolicach Warszawy. Z biegiem czasu obiekty handlowe wzbogacić by się miały o wystawy artystyczne.

Studenci proponowali także zastosować strategię naśladownictwa dobrych wzorców. Strategię taką w pewnym okresie prowadziła „Pepsi cola”, której misją było, powielanie udanych pomysłów „Coca coli”. Planowano tu przede wszystkim powielenie sukcesu Mszczonowa w ściąganiu inwestycji do tego miasta, mianowicie, wykorzystując doświadczenia Mszczonowa zastosować ich pomysły w odniesieniu do innych miejsc w powiecie, zwłaszcza tych, które sąsiadować będą z nowymi autostradami i przekształcić większość powiatu w centrum logistyczne Mazowsza.

Ostatnim najczęściej proponowanym kierunkiem rozwojowym było utworzenie parku technologicznego w trójkącie Żyrardów – Mszczonów – Grodzisk Mazowiecki. Prognozowano powodzenie tego przedsięwzięcia z powodów wspomnianego potencjału infrastrukturalnego, głównie komunikacyjnego oraz bazy edukacyjnej, głównie Zespołu Szkół Zawodowych w Żyrardowie.

Szereg tych pomysłów na dzień dzisiejszy wydaje się być odrobinę utopijnych, ale w perspektywie kilku kolejnych lat część z nich może doczekać się przynajmniej częściowego zastosowania. Studenci WSRL żywili przy tym nadzieję, że może pomysły te przynajmniej zainspirują lokalne władze powiatu i gmin do poszukiwania ścieżek rozwojowych, co jest niewątpliwie niełatwym zadaniem, zwłaszcza w kontekście znalezienie źródeł finansowania nowych dużych inwestycji.

Development Trends of the Żyradów County

Summary

The article largely bases on the results of the research carried out among students taking the subject: Economic Policies.

The classes during which the research took place were aimed at assessing the strengths and weaknesses of the Żyradów county, which later served as the background for defining the opportunities and threats facing the county. The focal issue of the classes was to formulate directions for development of the county. The students felt that it was a mistake for Żyradów to bring the Linen Processing Plant to a collapse/dissolution, and that the re-establishment of the plant should be seen as a development opportunity for the county, particularly in the view of the constant demand for linen goods in global markets. Consequently, international trade fairs enriched with offers of other products should be organised.

It is obvious that a nearby airport, a motorway or a freeway would greatly influence the recovery after the slump in recent years, no less than a technologically advanced machinery.